

МЕНЕДЖМЕНТ

підручник

Стереотипне видання

“Магнолія 2006”

Львів

УДК 658.8.013

Г 82

Відтворення цієї книги або будь-якої її частини заборонено без письмової згоди видавництва. Будь-які спроби порушення авторських прав будуть переслідуватися у судовому порядку.

Рецензенти:

Ф.І. Хміль, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедрою менеджменту Львівської комерційної академії

Й.М. Петрович, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедрою економіки підприємства і менеджменту Національного університету “Львівська політехніка”

Гірняк О.М., Лазановський П.П.

Г 82 Менеджмент: Підручник. Стереотипне видання.
– Львів: “Магнолія 2006” – 352 с.

ISBN 966-8340-10-8

У теоретичній частині висвітлено фундаментальні засади менеджменту: його сутність та значення, етапи розвитку, методи та функції. Значна увага приділена питанням прийняття управлінських рішень, керівництва та лідерства, організації праці менеджера, комунікації та інформації в менеджменті тощо.

Книга містить різноманітні за формою вправи (тести, ділові ігри, ситуації, задачі тощо). Їх виконання дає змогу творчо осмислити теоретичний матеріал, закріпити його в пам’яті, а наведені відповіді до них – перевірити себе.

Адресовано студентам вищих навчальних закладів, слухачам системи перекваліфікації та перепідготовки кадрів, менеджерам, підприємцям, усім, хто цікавиться наукою про менеджмент.

УДК 658.8.013

ISBN 966-8340-10-8

© О. М. Гірняк, П.П. Лазановський
© “Магнолія 2006”

КОРОТКИЙ ЗМІСТ

Переднє слово	7
1. Сутність, значення та розвиток менеджменту	9
2. Методи менеджменту	27
3. Функції менеджменту. Планування як функція менеджменту	46
4. Організація в системі управління. Функція менеджменту “організація”	61
5. Функція менеджменту “мотивація”	91
6. Функція менеджменту “контроль”	108
7. Етика сучасного менеджменту	124
8. Комунікації в менеджменті	137
9. Керівництво та лідерство в організації	154
10. Рішення в менеджменті	182
11. Конфлікти в менеджменті	202
12. Організація праці менеджера	236
13. Розвиток особистого менеджменту	254
14. Антикризове управління діяльністю підприємства	295
15. Економічна ефективність менеджменту	295
Короткий термінологічний словник	322
Афоризми в менеджменті	331
Список літератури	350

ПОВНИЙ ЗМІСТ

Переднє слово	7
Тема 1. Сутність, значення та розвиток менеджменту	9
1.1. Суть понять “управління” та “менеджмент”	10
1.2. Значення та завдання менеджменту	13
1.3. Історичні етапи розвитку менеджменту в світі та в Україні	14
<i>Практичні роботи</i>	22
Тема 2. Методи менеджменту	27
2.1. Сутність та класифікація методів менеджменту	28
2.2. Економічні методи менеджменту	29
2.3. Організаційно-розпорядчі методи менеджменту	31
2.4. Соціально-психологічні методи менеджменту	33
2.5. Особливості застосування методів менеджменту в ринкових відносинах	39
<i>Практичні роботи</i>	41
Тема 3. Функції менеджменту. Планування як функція менеджменту	46
3.1. Загальна характеристика та класифікація функцій менеджменту ..	47
3.2. Зміст функції “планування”	48
3.3. Методи організаційного планування	50
<i>Практичні роботи</i>	56
Тема 4. Організація в системі управління. Функція менеджменту “організація”	61
4.1. Організація, її роль та значення	62
4.2. Структурна побудова організацій та особливості дії в них функції “організація”	63
4.3. Культура організації	79
<i>Практичні роботи</i>	84
Тема 5. Функція менеджменту “мотивація”	91
5.1. Поняття мотивації та її зміст	92
5.2. Мотиваційні теорії	93
5.3. Роль заохочення та стягнення в ефективності мотивації.	98
<i>Практичні роботи</i>	102
Тема 6. Функція менеджменту “контроль”	108
6.1. Поняття і зміст контролю	109
6.2. Види контролю	112
6.3. Процес контролю і техніка його проведення	115

<i>Практичні роботи</i>	120
Тема 7. Етика сучасного менеджменту	124
7.1. Суть соціальної та юридичної відповідальності в менеджменті	125
7.2. Етика бізнесу і її роль у розвитку менеджменту	129
<i>Практичні роботи</i>	134
Тема 8. Комунікації в менеджменті	137
8.1. Поняття та характеристика комунікацій	138
8.2. Інформація як матеріал комунікацій та її види	139
8.3. Мова та ділове письмо як складові комунікацій	142
8.4. Документи та інші носії інформації	145
<i>Практичні роботи</i>	146
Тема 9. Керівництво та лідерство в організації	154
9.1. Суть процесу керівництва та лідерства	155
9.2. Стилi керівництва та типи менеджерів	159
9.3. Шляхи вдосконалення керівництва колективом	162
<i>Практичні роботи</i>	165
Тема 10. Рішення в менеджменті	182
10.1. Природа, сутність та класифікація рішень у сфері менеджменту .	183
10.2. Умови прийняття управлінських рішень	186
10.3. Технологія розробки рішень	187
10.4. Моделі та методи оптимізації рішень	191
<i>Практичні роботи</i>	198
Тема 11. Конфлікти в менеджменті	202
11.1. Природа конфлікту та керівництво конфліктною ситуацією в організації	203
11.2. Види конфліктів	204
11.3. Умови та причини виникнення конфліктів	208
11.4. Методи розв'язання конфліктів	211
<i>Практичні роботи</i>	216
Тема 12. Організація праці менеджера	236
12.1. Зміст організації керівної праці менеджера	237
12.2. Організація роботи з документами	243
12.3. Організація й проведення ділових зустрічей	244
12.4. Організація прийому відвідувачів.....	247
<i>Практичні роботи</i>	249
Тема 13. Розвиток особистого менеджменту	254
13.1. Керування часом	255

13.2. Швидке читання	263
13.3. Графічні засоби в роботі менеджера	264
13.4. Тренування пам'яті	265
13.5. Тренування інтелекту	266
13.6. Керування стресом	268
<i>Практичні роботи</i>	271
Тема 14. Антикризове управління діяльністю підприємства	295
14.1. Суть кризи та банкрутства підприємства	296
14.2. Основні складові антикризового управління діяльністю підприємства	301
14.3. Роль і значення санації в запобіганні банкрутства підприємств...	305
<i>Практичні роботи</i>	310
Тема 15. Економічна ефективність менеджменту	314
15.1. Витрати праці в управлінні підприємством, їх класифікація	315
15.2. Критерії і методи визначення економічної ефективності менеджменту на підприємстві	317
<i>Практичні роботи</i>	321
Короткий термінологічний словник	322
Афоризми в менеджменті	331
Список літератури	350

ПЕРЕДНЄ СЛОВО

У процесі ринкових перетворень в Україні в усіх сферах життєдіяльності почали використовувати термін “менеджмент”. Це не випадково. Використання менеджменту, тобто науково обґрунтованої та якісно побудованої системи управління організацією, як засвідчила уся світова практика, є однією з найголовніших складових успіху економічно розвинутих країн (США, Японії, Великобританії, Німеччини, Франції, Швеції, Канади, Фінляндії та ін.).

Впровадження науки менеджменту у виробничо-господарську діяльність вітчизняних підприємств може і повине стати ефективним важелем та інструментом формування ринкових стратегій, залучення інвестицій, здійснення нововведень, оптимізації співвідношення попиту і пропозицій, економічного піднесення країни. Вітчизняні підприємці все більше переконуються в необхідності використання основних надбань сучасного менеджменту, оскільки це дає можливість оптимально вибудувати організацію, зменшити трудомісткість управлінської діяльності, оптимізувати апарат управління, посилити управлінський вплив на результативність діяльності підприємств, корпорацій, господарських товариств, об'єднань та інших організацій.

Отже, соціальна практика висунула сьогодні на перший план необхідність створення в Україні стрункої системи менеджменту, оволодіння підприємцями основами менеджменту, підготовки спеціалістів, які були б здатні реалізувати сучасні надбання світового менеджменту.

Даний підручник підготований у відповідності із Державним освітнім стандартом дисципліни “Менеджмент” і “Основи менеджменту”, які є важливими і обов'язковими складовими підготовки фахівців економічних спеціальностей.

При підготовці підручника автори використали свої матеріали з книг “Основи менеджменту” (Львів, 1996), “Менеджмент. Практикум” (Львів, 2001), “Менеджмент: теоретичні основи і практикум” (Львів, 2003) а також матеріали найостанніших досліджень зарубіжних та вітчизняних спеціалістів, які були їм доступні. Це, зокрема, праці М.Альберта, Б. Андрушківа, Р.Гріффіна, І.Іванова, А. Колота, А. Кредісова, О.Кузьміна, О. Мельникової, М.Мескона, Ф.Хедоурі, Ф.Хміля, В.Яцури, Л. Якокка та ін.

Навчальне видання

ГІРНЯК Олег Михайлович
ЛАЗАНОВСЬКИЙ Петро Петрович

МЕНЕДЖМЕНТ

Підручник

Стереотипне видання

Відповідальний за випуск *В. М. Піча*

Формат 60×84/16. Папір офсетний. Гарнітура Тип Таймс.
Умовн. друк. арк. 20,46.

ПП "Магнолія 2006"

м. Львів-53, 79053 Україна.

Тел. +380503701957; e-mail: magnol06@ukr.net

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції;
серія ДК № 2534 від 21.06.2006 року, видане Державним комітетом
телебачення і радіомовлення України.

Віддруковано у друкарні видавництва "Магнолія 2006"